



1. Alkukeskustelu

Alkukeskustelussa kurssin kouluttaja ja kurssilainen keskustelevat kahden kesken (n. 20–40 minuuttia). Kouluttaja voi käyttää keskustelun tukena kysymysrunkoa (liite: Alkukeskusteluesimerkki). Keskustelun tavoitteena on antaa kurssilaiselle tietoa alkavasta Oma tie työhön -kurssista ja siihen mahdollisesti liittyvästä henkilökohtaisen tuen mahdollisuudesta.

Keskustelun tarkoituksena on, että kurssilainen alkaa pohtia tulevaisuuden tavoitteitaan ja unelmiaan työelämään liittyen. Keskustelussa pyritään luomaan realistista, mutta tavoittelemisen arvoista kuvaa kurssilaisen työelämäntulevaisuudesta hänen toimintakykynsä huomioiden. Kurssilainen itse nimeää myös tuen tarpeitaan sekä työllistymisensä ja työelämään siirtymisensä haasteita. Yhdessä pohditaan, mistä ja miten tarvittava tuki saadaan. Keskustelussa kurssilainen oppii myös vastaamaan itseensä kohdistuviin haastattelukysymyksiin ja saa näin taitoja tulevia työhaastattelutilanteita varten.

Alkukeskustelujen avulla kurssin kouluttajalle muodostuu kuva koko kurssille tulevan ryhmän tavoitteista ja tarpeista, jolloin hän voi vielä muokata kurssin sisältöjä ja toteutustapoja kurssilaisille sopivammiksi. Kurssin kouluttajalle muodostuu myös käsitys ryhmässä olevista yksilöllisen tuen tarpeista, joten hän voi tehdä etukäteisjärjestelyjä yksilöllisen tuen toteuttamiseksi ja toteuttajien löytämiseksi.

Alkukeskustelun teemoja:

- Kurssin esittely: kerrotaan mikä on kurssin tavoite? Mitä kurssilla tehdään? Mitä kurssilaiselta odotetaan?
- Selvitetään kurssilaisen omat tavoitteet ja suunnitelmat (haaveet ja unelmat) opiskelujen jälkeiselle ajalle (työ, armeija, jatko-opiskelu, alanvaihto, välivuosi, yms.).
- Kartoitetaan kurssilaisen omia näkemyksiä mahdollisista haasteista ja rajoitteista työllistymiseen liittyen (esim. terveydentila, välimatkat, osaaminen, oppimisen vaikeudet).
- Keskustellaan mahdollisista tuen tarpeista kurssin aikana ja työllistymiseen liittyen sekä pohditaan, kuka tukea voisi tarjota.

Jatko-ohjaus:

Alkuhaastattelun tarkoituksena on mm. yksilöllisen tuen tarpeen selvittäminen. Joissakin tapauksissa voi olla tarkoituksenmukaista ohjata kurssilainen muiden palveluiden piiriin.

- Työkyvyn ja terveydentilan selvitykset → Aluksi hyödyntäen **kouluterveydenhuollon** palveluita, josta voi saada lähetteen eteenpäin.
 - On kurssilaisen edun mukaista että nämä selvitykset käynnistetään jo ammatillisten opintojen aikana.

Yksilöllinen tuki: 1. Alkukeskustelu

- Jatko-opiskeluvaihtoehtojen selvittäminen tai mahdollisuus vaihtaa opintolinjaa kesken opintojen
→ **Opinto-ohjaaja.**
 - Uudistunut yhteishakujärjestelmä ei salli enää toiseen saman kouluasteen koulutukseen hakeutumista, jolloin uuden ammatin hankkiminen on hankaloitunut, jos on jo suorittanut yhden ammattitutkinnon. Mieleinen ja omalle toimintakyvylle soveltuva ammatti olisi siis hyvä löytää ensimmäisellä kertaa.
- Tarvittaessa käynnistetään asiakkuus mielenterveyspalveluihin, etsivään nuorisotyöhön, sosiaalitoimeen, vammaispalveluihin, järjestöihin tai projekteihin kurssilaisen suostumuksella → **Kurssin kouluttaja, ryhmäohjaaja, kuraattori tai muu työntekijä** yhdessä kurssilaisen kanssa.
 - Ohjattaessa jonkin palvelun asiakkuuteen on hyvä saattaa kurssilainen uuteen tilanteeseen siirtymäpalaverin ja siirtymätietolomakkeen (liite: Siirtymätietolomake) avulla, jotta palvelun tuottaja saa nopeasti käsityksen alkuperäisestä tuen tarpeesta ja tuelle asetetusta tavoitteesta.
 - Ajallaan tarjottu tuki ennaltaehkäisee syrjäytymisen ja yksin jäämisen riskiä.

Vinkit: Varaa keskusteluun rauhallinen tila ja riittävästi aikaa. Kirjaa tärkeimmät asiat muistiin ja näytä kirjauksesi kurssilaiselle sekä oikaise mahdolliset virheet. Yhdessä sovitusta asioista, esimerkiksi jatko-ohjauksesta muihin palveluihin ja jatkotapaamisajankodista, voi antaa kurssilaiselle muistilapun mukaan.

Tarvikkeet: Muistiinpanovälineet

Liitteet: Alkukeskusteluesimerkki, Siirtymätietolomakemalli (Keskuspuiston ammattiopisto 2012)

Lähteet: Keskuspuiston ammattiopisto 2012: Siirtymätietolomake. Henkilökohtainen tiedonanto 04/2012.